

ДЕНЯ НА ТРУДА

ИСТОРИЯ НА ПРАЗНИКА

- *сторията на празника се свързва с работническото движение през 19 век и работническите протести за зачитане на елементарните социални права.*
- *Началото се поставя на 1 май 1886 г. в САЩ, когато профсъюзите провеждат мащабна национална стачка, в която вземат участие над 300 000 работници от цялата страна с искане за въвеждане на официален 8-часов работен ден. След тридневни протести в Чикаго полицията и частните охранители разпръсват протестиращите, раняват около 200 души и убиват поне 4 души[2]. На 4 май по време на последвалия протест срещу полицейското насилие сред полицията е хвърлена бомба, при която загива полицай и 6 други са ранени. Набързо са осъдени и екзекутирани 7 анархисти, впоследствие оправдани като невинни.*

- През 1889 г. учредителният конгрес на Втория интернационал, проведен в Париж, призовава за международни демонстрации в знак на солидарност към протестите в Чикаго. През 1904 г. Международната конференция на социалистите в Амстердам призовава „всички социалдемократически партии и профсъюзи от всички страни да демонстрират енергично на Първи май за официалното признаване на 8-часовия работен ден, за световен мир“. Тъй като най-ефективният начин за демонстрации е стачката, конгресът решава, че е „задължително за всички пролетарски организации от всички страни да спрат да работят на 1 май, навсякъде, където е възможно без негативни последици за работниците“.

ЧЕСТВАНЕ В БЪЛГАРИЯ

- *Денят на труда е сред официалните празници в Република България.*
- *Първият опит за честване на Първи май в България е от Типографското дружество през 1890 г. Обявен е за официален празник през 1939 г.*
- *От 1945 г. комунистическата власт в Народна република България започва да чества празника ежегодно, тъй като в социалистическите страни на честването му се отдава голямо значение в съгласие с идеологията, че те се управляват от работническата класа. Държавата отбелязва Първи май с мащабни манифестации из цялата страна, в които задължително взимат участие държавните служители.*

- *Те се провеждат на централния площад във всяко населено място. Манифестиращите преминават, марширувайки през площада, като скандират лозунги, които прославят труда и работническата класа. През това време от трибуна, разположена на площада, са поздравявани от партийни (БКП и БЗНС от управляващия ОФ), държавни и местни ръководители.*

- *След края на социализма в България през 1989 г. Първи май продължава да е официален и неработен ден, но държавната власт не се ангажира с организиране на масови прояви. Честването се отбелязва от социалисти и комунисти, като най-значителни са концертите на открито на Българската социалистическа партия.*

ДЕНЯ НА ТРУДА ПО СВЕТА

- *В някои държави по света Първи май е отбелязван официално, в други се чества неофициално.*
- *В САЩ и Канада отбелязват Деня на труда (Labor Day) в първия понеделник от септември. Празнуването започва през 1882 г. и възниква в резултат на желанието на профсъюза да осигури свободен ден за „трудещия се човек“. Днес Денят на труда продължава да се празнува предимно с почивен ден и за мнозина бележи символично края на лятото. Празникът става официален през 1894 година.*

- *Във Великобритания отбелязват Деня на труда през първия понеделник на май. Предложения през 2011 г. са правени празникът да се премести през септември, в синхрон със САЩ и Канада, но засега това не е направено.*
- *В бившия социалистически блок Първи май е важен празник. В СССР и КНР той е отбелязван някога дори с военни паради.*
- *Празникът е честван и в Нацистка Германия под името „Имперски трудов ден“.*
- *Първи май се чества като Ден на труда и е официален празник в редица държави като: Германия, Австрия, Мексико, Тайланд, Русия и много други.*

